

Erdélyi Híradó

Kedden, $\frac{4}{26}$ (Április' 26-dikán) 1831

Olaszország—Nagybritannia—Frantziaország—Hollandia—Németország—Burkuország
Lengyelország—Muszkaország—Törökország—Mértéktár 257 -- 272-dik lap.

OLASZORSZÁG

A' modenai Hgségben egy 6 Tzikkejből álló Végzést botsátott-ki Ó-kir. Magassága, IV-dik Ferentz, a' 'Sidók eránt; melynek főbb tzikkeje az, hogy a' modenai 'Sidóság 600,000 frank lázzadás sartzot fizet; esztendőnkent pedig 20,000 frankot, mint türedelem-adót.

NAGYBRITANNIA

London, mártz. 3P. — Van, a' többek közt, egy repdeső írás (libelle) On the aspects of foreign affairs in Europe. Leirja benne a' Szerző minden európai Stausok' fekvését, mely a' júliusnapok után nagyon ketsegtető. Egy jegyzése Németországról nagyon érdeklő, és megérlemlí a' közönséges olvasást. Hogy a' Szerző a' britannus publicumnak világos képzetet szerezzen, kinoymtattatta Lengyelország' konstitutiós Chartáját 1815-ről, s minden tzikkely mellett igazi lett dolgokat hoz-fel, mellyek által, a' Lengyelek' állítása szerént, a' Chárta megsérődött. Az itt következő Tzikkejek mind hlyanok: 1.5.6.7.10.13.16.17.18.19.20.21. 2.25. 25. 26. 27. 30. 35.47.67.70.75.76.82. 6.87.88.91.95.95 97.107. 116. 155. 158. - 39.140.155.161.162. egy szóval, minden igazi tzikkelyek megsértettek, a' nélkül, egy a' nemzet' nehésségein segítettek volna. A' Lengyelek a' Charta' értelmé-

szerént, mindent megpróbáltak, hogy meghallgattassanak, — nem volt haszna. Kérelmeiket minden diaetán ismételték, — nem volt haszna. Megvető fel-se-veszemmel (silence) és rendes despotismussal győztemeg őket, hogy minden eszköz fogatlan. Ekkor foljamosdta osztán ők a' felkelésre.

A' Court-Journal azt mondja: Talleyrand és Eszterházy Hertzegek sokat beszélgettek együtt az utolsó időben az Austriaiak' Bolognába-benyomulásokról. Mártz. 31-ikén igen soká tartott az együtt-beszélgetés. Palmerston Lord buzogya tőrekedik, valamint az austriai, úgy a' frantzia Kabinétnak-is az ő' valódi hasznokat megmutatni. — Örvendünk egyszermind, hogy jó kéztől erőssíthetjük, a' nagybritanniai és a' frantzia Kabinétek azon dolgát, mely szerént ezek Lengyelország' egybe-ragasztása ellen protestáljanak. Melé ragaszthattjuk, hogy britannus közbenjárást fognak elő-venni, hogy a' lengyeleknek azt a' Konstitutiót nyerjék-meg, mellyet Sándor Tsászár megígért volt, és annak várásában Castlereagh Lord szóját adta a' Lengyelország' rendbeszedésére-nézve, mellyet a' bétsi Congresskésztített volt.

Perrier Úr, a' frantzi Minister' fija, ide Londonba jött, hogy az ág. országlo-

szék' közbenjárását Austria és Frantziaország megkerje. — A' Star azt állítja, hogy minden esetre, még ha mindenik Házban által gázolja is a' sárta' reformbill, még is mihelyt tsak lehet, az ülés' legszürgetősebb foglalatossága' végre-hajtása után, azaz, júniusban, meg fog esni a' Parlement' felbomlása.

* A' Courier említi a' mostanában történt néplázadásokat némely belga városokban; nem tartja hihetőnek az Oránje Printz' böldegülését, 's akkor, ezt veti hozzá: "Másvami eszbe-kötetéshez kell 'lát foljamosdni." Egy magános Levél Brüsseltől azt erőssíti, — az a' szándék, hogy Sachsen-Koburg Printzet kínálják-meg a' koronával, azon feltétel alatt, hogy egy frantzia Printasszonyt vegyen feleségül. E' lenne egy igen szerentsés ösvény. A' Belgaország' függetlensége Nagybritania' és Frantziaország' kezessége alatt lenne hátországban, és egy (fejedelmi) udvar felállítása Brüsseltben, melynek a' homlokán olyan Monarchia és ennek felesége állana, kik mindketten tündöklő saját-jószággal bírnak, hatalmason emelék-fel a' nemzeti szorgalmat. A' brüsseli Journalok azt mondják, Aerschot Grófot, a' belga Követet, nem fogadta volna el a' mi' országglószékünk. Tsudálkozunk a' belga országglószék' ortzátlanságán (impudencie), hogy ötet oda küldötték."

FRANTZIAORSZÁG

A' Courrier Français ezt írja, a' többek közt, április' 4-dikén: A' Romagnai belé-avatkozást illetve, azt állítják, hogy az igen erős és meghatározott hangon irt notáját Frantziaországnak, az ang. Követtel egygyütt dolgozták-ki, szóval. Az ifjabb Perierre bizták annak Londonbavitelét. Ma jött volna tudósítás Angliának teljes és egész ahhoz-állásáról. Anglia megeméri Frantziaország' teljes jussát, hogy azon esethen, ha a' belé-avatkozó Ro-

magraból ki nem menne, neki hadat izenjen. — Mindazon kérdések' megfejtésére, Congress akar Rómában egybegyűlni. — A' Tribune azt hiszi, hogy apr. 4-dike' éjjelen 12 Gen. vett volna parantsolatot az északkeleti határszélremenetelre: 28 Öbester nevezetett volna Marechal de Camp rangra.

A' Népkövetek' Kamarája' mártz. 30-dikai ülésében gyözedelmes erősségekkel mentette Bernard Úr az Associatiót, melyet maga-is alá-írt. Társaságok' felállításának a' birt-oka (jussa) a' Charta' 66-dik Tzikkejében áll. A' X-dik Karoly' országlása alatt, nem vitatták azt; annál sokkal kevésbé kellene azt most ostromolni. Az említtett Tzikkej ezt mondja: "A' Charta' fenn-tartása nem tsak a' nemzeti gárdára, hanem a' pölgárok' egész sokaságára van bízva; és ez, ellene-szóllhatatlan birt-okot ad az Associatiokra.

A' Moniteur szerint, egymást éri a' nagy Tisztsegekben' letétel, az egymást éró Ordonnance-ok által, az Associatioba-állás miatt. Ez a' sors érte De Laborde Sándor kir. Adjutanst, Odillon-Barrot Urat, Lamarque Generált, Dubois Aimé párisi Douane-directort, Bouchotte Metzi Bírót 'sat. De mindezeknek nehezen lessz kivánt következése. — Ugyanez a' hivatali Journal mondja: "A' Király, Rigny Adm. Tengeri Minister' javallatjára, a' levanti állás' vezérlését, Hugon Ellenadmirálra bízta; Gautier (linia) Hajókapitány a' most készülő Atalante fregatte' vezérévé tétetett Lorientben. Ugy, Latreyte Úr Hajókapitány-is, Dido fregatte' vezérévé lett, mellyet Toulonban most készítenek-fel; és a' mellyen Ö-kir. Magassága Joinville Printz teszi-meg első táborozását.

* A' Journ. du Comm. azt mondja: "Az álpesi hadsereget, melynek vezérlését Gérard Marsal veszi-fel, 60,000-r-

szaporították. A' már említett Generálokhoz, ezeket is adják még: Haxo, Gourgaud, St. Cyr, Nugues, Merlin, Bonnet, Delort, Colbert. — A' Messenger írja Bayoune-ból mártz. 27-dikén: "Torrijos a' Sierra de Ronde-n áll, Malaga' vidékén, 3000-ed-magával. A' spanyol ország-lószerk, tartja egy nagy revoluziós összeküvés' fonalát. Valencia és Andalusia-ország' sok familiája, nagy gyanúba estek. Máridban, az elébbi Alcade, Rodrigo Aronda, az elébbi Corregidor Francisco Brindas, megfogattak; a' hadi In-senőr-Tiszt, Malcuesto, azon pillanatban ölte-meg magát, midőn a' tömlőtbe viték volna. A' megfogattak között vannak: Millan Könyváros, Puente Prókátor, Ybecete bilbao-i gazdag Kereskedő, Regato a' Comuneros' Főorvosa, Perez Orvos Urak.

Páris, ápr. 1. — A' mostani Ministerium' mérséklett feszes magatartását magasztalván az író, oda érkezik, hogy az Associatio' dolgát, melyet harmadnap-ólta a' beszédszékben sütkéfozik, igen valódi vetekedésnek mondja. De, legemlékezetesebb volt abban az, hogy sem az országloszerk, sem az oppositio, nem mondhatták-ki az igazat. Az Associatio' végtárgya, nem, mint palástolják, a' Bourbon' öregebb ágának, és az idegen behatásnak örök kirekesztése; hanem, az álló országias mellett egy másiknak felállítására, a' Lafayette Úr' Elölülőségét a' Lajos-Filep' Királyságának ellenébe állítani, egy szóval, mindent készen tartani azon napra, midőn egy revoluziós mozdulást, egy egészé tett országloszerkkel és egy teljesen organisált Kormányserkkel megakarnak próbálni. Ezt, el kellene árulni a' Beszédszékben; de, nem merték. A' választótörvény' értekezése, egészen aristocratica fordulást vett magára a' Pair-kamarában. Abból, a' választó-adóban oly'

nagy mérséklet következett, hogy az által, a' mostani Alsókamara' tagjainak nagy része' újjonnan választatása elkerülhetetlen. Nagyon bibető, hogy a' Decazes Úr' és az Alsókamara' munkáját veszik-be. Tüzes oppositio fog támodni; de a' két centrum' többsége már meg van ígérve. Azt hiszik, hogy a' Kamarát, már a' jövő Héten elhalasztják, és ápr. 15 -- 20-dika között elosztatják. — A' hadi-készületek foljton-foljnak; az utolsó kiállítás, 80,000 ember, most mennek a' regementekhez. Szörnyű nagy a' buzgóság; máj. 1-sőjére az egész hadsereg készen áll.

A' nagy revolutiók' mindég egy nyomon járnak; a' Státushatalom, elébb, a' nagyításra támoszkodik; de ismét mindjárt elvonattatik onnan a' dolgok' erejénél-fogva, 's vissza tér az okosságra és maga' meggondolására. 1816-ban a' Királyisták-is a' dühösségnek éppen olyan valódi állapotjában voltak XVIII-dik Lajos és az ő' familiája ellen, kiket vádoltak, hogy a' Restauratio' dolgát elárútták. Most, az Ultraliberalisok bosszankodtak szörnyen-meg Lajos-Filepre, kit azzal vádoltak, hogy a' revolutió elárúta. Mindég csak az, a' jelenet, hanem, változtatott szókkal.

HOLLANDIA

Antwerpenből írják mártz. 30-dikán: "Tegnap' délután lobbant-fel a' puskapor-magazin Bergen-op-zoomban (olv. bergopszóm) 1200 porhordóval. Sok száz ember holt volna meg, 's egy úttza egészen elromlott*).

* Luxemburgban azt állították hogy a' német szövetség' katonasága, mint-lát-

* Az utolsó nem tsuda: mert most mintegy 40 esztendeje, Leyden-ben, tsak 45 hordóval lobbant-fel az úttza' széles tsatornáján egy bajó, mely az egész úttzát a' szon széd házakkal együtt egészen elseprette. Ekkor lett semmivé a' híres tudós Luzac, mikor éppen leánya' lakadalmát ebédelték, minden vendégeivel együtt. — Ez írta a' leghíresebb frantzia Journált.

tuk, 24,000, ápr. 6-dikan foglalná-el a várost; de hogy Lajos-Filep kinyilatkoz-tatta, hogy ő azt úgy venné, mint ellen-séges mutogatást Frantziaország ellen.

NÉMETORSZÁG

Hamburg, ápr. 5. — Egy igen ne-mes StátuseMBER 'sebkönyvéből Észak-németországban, Lengyelország' megbé-kéltetésének itt következő plánumát vet-tük: "I. Az országgyűlés, vagy annak bi-zonyos számú tagja kérik Muszkaország' Uralkodóját, hogy a' maga' birt-okát (jus-sát) a' lengyel koronára, adja által az ó' leánytestvére' fíjának, az Ol-denburgi Péter Hgnek. II. Ideig-len azt ígéri, hogy, ha a' legközelebbi 10 jövő esztendő alatt a' muszka Kabi-nét kénteleennek látná magát, fegyverét ismét Törökország ellen fordítani, 25 e-zer Lengyelt küldenének a' táborba mint segédkatonaságot. — Egyszer adta már Mik-lós Tsászár az elálméklodott Európának a' nagylelkűség' példáját, midőn a' győzödelmes muszka sereg Adriánápolj-hól vissza ment. Az álméklodást szer-sze-rént tartós tsudálkozás követte. Sem ka-tonai, sem politikai okok vehették a' ha-talmas Tsászárt ára, hanem tsak erkölcsiek. Fortior est qui se, quam qui fortissima vincit

Moenia, nec virtus altius ire potest.

Ha ez a' valóság győzött, midőn a' Had-marsal' Ura ötet vissza hívta közel Konst-polj elöl: úgy, ez a' nagy valóság, még-üdündöklőbb vonásokkal sugárlana a' His-tóriákban, ha a' muszka seregek, az U-ralkodó' katsintására vissza hivatnának a' lengyel-földről; míg még Lengyelország özvegyek' és árvák' tartománya nem lett. — A' Lengyelek' tsatázás-módjok, bizon-sága annak, hogy nekik hazájok van, hogy ők méltók ára, hogy hazájok legyen. Az a' mód, a' mint a' Törökök magokat vi-selték, mutatja, hogy nekik nints hazá-jok, hogy az ó' léteknék, lehetetlen so-

káig tartani. Ha a' Törökök a' muszka Tsá-szár' nagylelkűségével még egyszer visz-sza élnének, ha még egyszer elő-fordúlna az a' szükség, hogy a' muszka fegyvert a' Törökök ellen fordítsák: úgy Konst-polj' meghódolása, nem maradna kinn a' Miklós Tsászár' ditsősségéből. Már-pedig az a' ditsősség ezerszer kívánatosabb len-ne a' hadi ditsősségnél, a' mit a' Weich-selnél nyerhetni: mert a' déli győzöde-lem, hasznos volna.

BURKUSORSZÁG

Berlin, ápr. 2. — Hiteles Levelek, mellyek tegnap' a' lithau határszélről jöt-tek, azt a' bizonyos tudósítást hozzák, hogy egy muszka kassa, saját Tisztjeivel együtt a' burkus határszélre futott, mi-vel a' lithau tartományban lázadás ütött-ki. Úgy-láttzik, nem tudták még meny-nyire terjedt az el és milyen fontossága.

A' Nürnberger Correspondent ezt írja Berlinből ápr. 5-dikáról: "Az a' hír, mely itt már egynehány nap-olta repdes, hogy Litthauban és Wollyniában lázadás ütött-ki, bebizonyosodott. Tegnapelőtt este jött egy Kurír az itteni Kabinéthoz, hí-vatali tudósítással effelől. Lengyel Gen. Uinski, ki egy-idő előtt Varsóból a' maga' lovas brigade-jával, nem tudták hova, elment, ügyes hadifordulása által, elkerülte a' muszka sereg' vigyázását, és hirtelen berontott Litthóba. Tsaknem mi-denütt örömkialtással fogadta ötet a' föld-népe. A' mozgás elhatott már egész' Mins-kig. Grodno és egynehány más Helység egészen felkeltek már; és Uinski Gen., a' mint mondják, igen nagy erőt gyűj-tött már magának, 's megpróbálta a' né-pet katonai rendbe-szedni. Ez az a' Gen., a' ki mint Státus-fogoj, a' glogauai vár-ban veszteglett; de a' lengyel revolutio' kiütése után, ellillantott.

Ugyantsak Berlinből, azon nap'. — Egy, Varsóból ma érkezett, mártz. 31-diken

napszámolt magános Levél ezt mondja: "Ágyúdörgések alatt írom ezt, mellyek Grochow-fől hallanak. Ugyanazon hartzmezőn, a' hol a' febr. 25-dikei ütközet esett, ismét elterjedt viaskodásra került a' dolog. Azt mondják hogy az ütközet a' mi' részünkre kedvez; de tsakugyan nem tud még senki bizonyost, ezen óráig. Országlószékünk se tud még rólla, semmit azt, tudjuk, hogy Diebits Hadmarsal 6 mérföldnyire van Grochowhoz dél-felé, a' Weichsel' jobb partján. — A' Perier Casimir Úr Beszéde, még azon kevés ember' reménységét is előtotta, kik a' Gordius-tsamó' felbontását lehetségesnek tartották. De még sints egy gonosz is olyan rossz, mint a' gonosztól-megijjedés; minket erőssít és felemel az elkerülhetetlenség. Tudjuk, hogy a' Király mindent elkövetett és fog követni a' béke' fenntartására; tudjuk, hogy mi tsak védelmező haborút fogunk folytatni; 's ez a' mindennel-köz lelki-eszmélődés, hatalmas népfegyver.

Memelből írják mártz. 29-dikén: "Tegnap-ólta tudjuk, hogy az egész Schamaitenben, azaz, a' most muszka, hajdan lengyel tartományokban, a' Memel vagy Niemen-foljó' jobb partján, igazi béketelenség ütött-ki, mely már 3 mérföldnyire terjedt-el, és az egész burkus határszél' nyúltában, Georgenburgtól-fogva Garsdenig elterjedt. Nem lesz éppen tsekéjség ez a' lázadás; mert már ma, a' szomszéd határszéli Helységekől muszka Tisztviselők és két rakas határszéli katonaság, egyikik mintegy 50, a' másik 70 emberből álló, kiket a' Schamaiták elkergettek, jöttek ide, azon reménységgel, hogy még Polangenen által, Muszkaországba mehetnének; de a' mi nehezen sület, mert Garsdenben már ma szinte 2000 Schamaiták vannak; kik ma-éjjel Krotin-genig 's azután Polagenbe akarnak nyo-

múlni; mely által osztán az út Muszkaországba, el van vágva. Igen kevés muszka katonaság van ezen a' vidéken, ők azoktól nem félnek; és hólnap' talán határszéli katonaságot-is fogunk látni, mint szökevényeket. Az ide érkeztek között, nagyon megdögönyöztek némellyeket. — Rosynenbe elvették a' muszka fegyvertárat.

A' Hamburger Correspondent írja Berlinből mártz. 28-dikáról: "A' muszka hadsereg, nem annyira fekszik Cantonirungban (falukban), mint tanya-kunyhókban, a' Helységekben, kívül, minthogy a' lengyel parasztok' kaibájok igen egészségteleneknek találtattak. Elelembeliek kelletinél többek, nem lévén szükségiek kenyér', égettbor' és vágó-dolgából; ámbár ezen megkívántókat a' muszka tartományokból kell költöztetni. Az utak, feneketlenek; minden 12 fontos ágyú élébe 50-egynehány ló kivántatik az uton; és, még-sem mindég mehetnek elő. Nedves tavaszon, az ottani utak hasznavehetetlenek június előtt." A' Königsbergi Zeitung tudósít mártz. 31-dikéről, mondván: "Egy schmaleningeni Levél szerént, megérkezett oda a' vámkassával egynehány muszka-tsászári Tisztviselő Georgenburgból. Egy rakás tolvaj paraszt kifosztotta a' gyenge-örizetű, tsékej fegyvertárat Rosynenban 's elkergette a' Kozákokat. Azzal, Georgenburg-felé vonultak a' tolvajok, 's fenyegették ezt a' várost is pusztitással. Sok falukban rettentő dúlást tettek volna. — Tilsitből írják mártz. 30-dikán. 29-dik. este 8óra-tájban érkezett-meg a' muszka határszélvéd, a' Georgenburgban még tartózkodott tsászári katonasággal együtt (mint egy 200 ember, lovas és gyalog) Schmaleninkenbe, és folytatta útját Wischwillbe, a' bonnan azokat ma vagy hólnap' várják. A' mint beszélik, elfoglalták már az Insurgensek Alexandrow-ot, fél mérföld Georgenburghoz. Ebbe az utolsó városba pe-

dig, a' legújabb tudósítások szerint Schmaleninkenből, 29-dikéről, nem mentek még akkor be.

* Egy, itt elterjedt-volt javallatot egy burkus Pair-ség' felállítására, nem engedtek-meg kinyomtatni. Ellenben, egy velős és annak szabad-lelkiségében még is rendkívül teljes mértékű tzikkej, Gans Professortól, a' tartományi törvényekről a' maga' foljórásában, a' Törvény-szerzés' revisiójára nyomtatva, nagy tekintetet nyert.

A' háború' és béke' dolga minden ember' figyelmét elfoglalja most itt, valamint Frantziaországban: senki-sem titkolódik, hogy a' jelen-állapot a' leggonoszabb, és hogy a' végszakasztó óra, akárminő formában jelen az meg, az u-nalmas, a' kereskedésnek és szorgalomnak veszedelmes legközelebbi jövőndő bizonytalanságánál, előbbvaló. A' frantzia Miunisterium' nyilatkozásai nem hatottak úgy be a' publicumra, valamint az országglószékre se, a' mint talán Perier Ur magát azzal biztatta; mivel' azon erőt, mellyel ő birni láttatik, kétségbe hozzák. Innen van osztán az, hogy mi, a' háború' kiütés' útján hisszük magunkat lenni Frantziaországgal, 's ahhoz szabjuk rendszabásainkat; az alatt míg szakadatlanul a' barátságos szerkezetekről beszélnek. A' hadi készülétek a' legnagyobb munkássággal folytatódnak; finántziánk, kilentz hadsereget enged nekünk meg, 38,000-ével egyenként, hadi lábra állítani és a' megkívántató eszközökkel felkészíteni. A' Belgák megátalkodottságának Luxemburg' birtoka' megtartásában, a' Szövetségi Congressstól lett végzés szerint, a' hollandus Királynak, mint luxemburgi Nagyhertzegnek, a' kért segedelmet megadni, szükségesképpen igazi bele-bonyolódásba kell minket vezetni, mivel' a' frankfurti frantzia Követ, ama' végzés ellen, szót-

tett, 's azt sürgette, hogy ezen végszakasztó lépés, a' Belgaország miatt álló alkudozások mellett függesztődne még fel, és annak kimenetelét, elébb, várnök-el. De ennek a' javallatnak nemlehetete jó kimenetele, és minden barátságos eligazítás dugába dülvén, illetlen volna azt újjra kezdeni, 's így tovább — Burkusországnak és Austriának, több népe állmár talpon 600,000-nél 'sat.

LENGYELORSZÁG

Varsó, mártz. 17. — Az Excelman Gen. tegnapi megérkezése egy Genie-obesterrel együtt, kiket még mások-is követnének, szüntűgy nem előjele a' békességes képzeteknek; és a' kibotsátott parantsolat a' nemzeti Gárdához, útközeti készüllettel lenni, — aligha nem véres esetek' előpostája. Ekkor még semmit-se tudtak Varsóban a' Dwernicki Gen. hova-létéről, az ő' mártz. 9-dikei tudósítása-ólta. Bétsi tudósítások mondják apr. 5-dikén, hogy magános Levélek szerint, Dwernicki Gen. ismét által jött a' Weichselen. A' muszka Gen. Tollnak-is ki kellett állania egy számba-vehető tsatát; melynek egyes részeiről nem lehet még bizonyost mondani.

Varsó, mártz. 30. délelőtt 11 órakor. — Tegnapi-ólta megtámodólag kezdett a' Generalissimus dolgozni. Ma, 3 óra után, hajnalban rögtön megtámodtatta ő a' Muszákák földvárait Grochownál az egerfás erdőben és Wawr-nál. Öldöklő, 9 óráig tartó tsoportos-tüzelést lehetett itt világosan hallani a' töltéseken. Nem sokára azután tsak az ágyúk' dörgése hallott; melynek igazodása azt láttzott jelenteni hogy az erdőre rárohantak. Ezen pillanatban már, tsak távolról hallani, Milosnán-túlról, egyes lövéseket, mellyek nagy-gojóbisu ágyúk' hangjainak tettzenek lenni. A' Generalissimus minden helyen a' megtámodó módot rendelte már meg. A' Muszákák' állása jobb-felől van a' Narew-en,

a' thomloka a' Weichseltől határozódva; melynek jobb oldalán ök, Zamosc-ot, Modlin-t és a' varsói Hidvéget kivéven, egész tartományt bírják.

* A' Slésiai határszélről, mártzius. 51.
— Mindenek úgy vélekednek, hogy a' nagy Udvarok, a' Lengyelek' vitézbator-ságu iparkodásoktól megilletődve, hajlandóknak érzették magokat, az ő' ked-vezéért lépéseket tenni, s a' muszka Tsá-szárt ára bírni — viselné magát valami tekintettel egy olyan nemzet éránt, mely nagyon hibazott ugyan; de vannak-is neki némely mentő-okai, törvénytelen tet-teik igazolására. Úgy gondolják, hogy a' Monárcha, nem vet-meg egy olyan köz-benjárást, mely, egy-részent, az ő' be-tses érzeménnyével megegyez; más-ré-szent, egy ő-hozzá tartozó népet és or-szágot-is, melynek megtartása és jólléte, éppen úgy érdeklí Muszkaország' hasznát, mint Lengyelországot magáét, a' veszedelemtől megmentené; nehéz felszámolni, mitsoda áldozatot kell még vinni mind-a'-két részről, a' viaskodás' hosszas el-nyúlása mellett; és, nem kell titkolni, hogy, ha a' muszka korona' betsülete pa-rantsolja a' tekintet' és engedelmesség' meg-szerzését; annak-sem vetibevaló dolognak kell lennie, pusztításokat eltávoztatni egy olyan tartománytól, melynek, akarmi-féle forma alatt legyen-is bár, a' muszka fejedelmi-páltza alatt kell maradnia. Azt erősítik, hogy a' Tsászárnak nints többé szándéka Lengyelországot a' muszka nagy birodalomhoz ragasztani; sőt in-kább, külön, szabad intézetek által igaz-gatni: és, ha bár ekkorig a' felől nem ad-ta-is formás nyilatkozatát; tehát, en-nek oka a' hadi szerentse' változásában fe-künne, mely a' Lengyeleket a' megbánásos magok megadástól vissza-tartóztatta, mely-lyet mindjárt a' kezdeten, igen nagy meg-határozással követeltek. Most, midőn a'

lengyel diaeta magát az eggyezésre hajlandónak mutatta, de Diebits Marsalnak nem engedődött völt még meg, az ő' ja-vallatjokra hallgatni, a' Tsászar' kedve-zőbb hajlandóságának megesmért bizo-nyossága mellett, a' barátságos Hatalmak' segedelme legfogatosabb lehetne, ba-rátságos eligazítást hozni elő. Nagyon ő-hajthatni, hogy a' Hatalmak' közbenjárá-sa kedvező és hirtelen következést szűlne; minthogy a' Lengyelek élet-balálra álla-nak a' viadalra készen, és, elszánták ma-gokat inkább meghalni, mint-sem híres nemzetjek' neve kitörlését az európai Stá-tusok' sorából, megélni. — Mindenfelől jön a' pénz-segedelem a' Lengyelek' szá-mára. Sok lengyel Tiszt pedig, kik ide-gen szolgálatban vannak, elhagyták ezt, hogy szorongattatott attyokfiainak segíts-tenek.

Krakói Levelekben mártz. 9-dikéről e' van: "Tegnap' és ma, éppen-semmi tudósítást nem vettünk Varsóból, vagy a' karbonnan-is a' hartzmezőről. — Az itt tartózkodott országgyűlési Követek, a' hoz-zájok érkezett meghívásra, tegnap' és ma Varsóba útaztak.

Diebits Hadmarsal' tudósításai a' fő-szállásról, apr. 3-dikán. Diebits Hadmar-sal, az ő' Weichselen által-menetelére számlált hadifordulási planumával egyben-függőleg, végre-hajtatta mártz. utolsó nap-jaiban, az I Pahlen Gróf Gen. első se-regének, a' granátos seregnek és a' Kon-stantin Nagyherczeg' gárdaseregének az ő' Sienizánál és Jerusálemnél elfoglalt ál-lásokból kimozdulását a' Weichsel mel-lelt fel. Ezen mozdulásnál a' bal vékonya-felé, a' főszállás mártz 29-dikén Zelec-howba, 31-dikén délután Rykibe téte-tett által, a' hol az még apr. 3-dikán is tartózkodott. Ezen napig, a' muszka se-regnek ez a' szakassza semmi tsatázásba nem ereszkedett.

Rosen Báró Generáltól jelentést vett a' Hadmarsal, Kurír által, hogy ő a' Skrzynecki Gen. szerentsés megtámodó mozdulása által következett vissza-vonulásánál, egynehány makatszata után, a' Brzescbőlára jövő 25-dik Osztájjal magát egyesítette és ezen állapotban a' Liwiec-nél állást fogott; a' hol az ellenség a' további üzéssel fel is hagyott. — A' Gárdasereg, Mihály Nagyhertzeg alatt, az utolsó tudósítások szerént, elérte Lomza-t; Sacken Gen., állott Ostrolenkánál, Uminski lengyel Generállal ellenben, és elevevaló tudósítások jöttek-be ez' utolsón nyert jó-forma nyereségről.

A' Gen. szállásmester, Toll Gróf vissza ment a' főszállásra. A' Samosc-i vár és Dwernicki Gen. ellen, azonkívül, a' felső Weichselhez rendelt seregeken, Witt Gróf Generálra volt bízva a' commando; kinek főszállása Lublinban volt. Kreutz Gen. Urzendownál állott: Dawidof Gen. és Anrep Obester erős kerülő seregekké váltak kiküldve, hogy amaz, ettől-fogva Zamosc-nál álló Dwernicki Generáltól a' szekerézést, az élelem-hordást elvágja, és e' végett, egynehány szerentsés tsapást tettek. — Ez az egész elhelyeztetés utóbb is kevés hasznot hajtott a' muszka hadseregnek, mint a' mártz. 19-dikei burkus Staats-Zeitungból kitettzik.

V a r s ó, ápr. 9. — A' két ellenséges tábor igen közel van egymáshoz, és minden pillantatban eldöntő ütközet eshetik, és talán ettől függ Lengyelország' jövendő sorsa. A' lengyel főszállás Latowiczben volt tegnap, Laskarzew és Zelechov városokat, vidékével együtt, elfoglalták a' miénk. A' muszka tábor Wieprz-felé vonta magát vissza, 's a' főszállása most is Rykiben van. A' végszakasztó ütközetnek egy vagy két nap alatt meg kell esnie, — talán a' gyászos emlékezetű Maciejowice-i síkságon, a' hol a' derék Koscius-

ko megverettetett! — Krakóból írják ápr. 12-dikén, hogy a' Diebits' főszállása ápr. 6-dikán-is még Rykiben volt, 's a' Skrzyneckié Latowiczban. Ez az utolsó újjra megkínálta volna Diebits Hadmarsalt békeséggel; és már ismét, alkudozónak-is. Az ország teljes gyűlése ápr. 15-dikére hívatatik egybe, főképpen azért akkorra, hogy a' barátságos módon megegyezés elindító lépései és feltételei felett tanáskozzanak. — A' Chlopiczki Gen. ísbjei tsak-nem egészen begyógyultak már. Ez az igazi Lengyel alig várhattja, hogy ismét tűzbe mehessen!

MUSZKAORSZÁG

Az ekkori Finnlandban állott 6 Tsapat Puskás, valamint az eddig volt Osztájtábjá a' finnus katonaságnak, feloszlattak a' Tsászár' parantsolatjára.

TÖRÖKORSZÁG

Kinek hol fáj, ott tapogattja, ezt írják Belgrádból mártz. 20-dikán: "Valamint Európá' más országaiban; úgy mutattja magát egy-ido-olta a' Törökében is a' lázadás' lelke, mellyet nevezetesen a' Porta által részenként behozott újj rend okozott, és a' mely a' Basák' és banda-fők' zabolátlanságának akar korlátot szabni. Nem újj próbatétele ez a' skutári Basának: ma, úgy mondják, hogy a' Jantsárok' tzímerét ütötte-fel, és a' scopiai, nissai, vranai, 'sat. Basák, követik az ő' nyomdokát. Ismét kéntelen lesz tehát a' Porta háborúba bonyolodni, mely újj költséget és újj adót kíván, 's ez által, általjában neveli a' békételenséget; és a' Sultán újjítás-systemájának, melynek a' Török sok esztendő-k-olta szenvedett nyomorúságát tulajdonítja, ellene-áll. Serbia' rendbeszedése lassan bitzékél, a' Kórmanyszék mindenütt akadájra talál.